

Warszawa, 07-11-2022 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

V.7108.126.2022.MC

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

via ePUAP

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

pragnę zwrócić uwagę na niezwykle istotny społecznie i wciąż nierozwiązany problem systemowy dotyczący rynku usług świadczonych przez podmioty, które w imieniu poszkodowanych obywateli dochodzą roszczeń o odszkodowanie. Z rosnącym zaniepokojeniem obserwuję bowiem napływ do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich skarg na działalność tzw. kancelarii odszkodowawczych.

Od dawna jakość usług świadczonych przez tego rodzaju podmioty jest przedmiotem krytyki jako szkodliwych dla ich klientów. Dostrzeżono takie problemy jak: pobieranie przez te kancelarie zbyt wygórowanego wynagrodzenia, kwestię ważności umowy zawartej przez poszkodowanego z kancelarią w sytuacji, gdy jego stan uniemożliwiał mu świadome podjęcie takiej decyzji, a także ryzyko nieotrzymania

środków przez klienta kancelarii odszkodowawczej¹ bądź otrzymania ich z opóźnieniem, w sytuacji gdy wypłacone odszkodowanie trafi najpierw na konto firmy odszkodowawczej. Należy podkreślić, że klienci przedmiotowych firm stanowią grupę osób wymagającą szczególnej troski i ochrony, bowiem są nimi niejednokrotnie osoby poszkodowane w wypadkach, często ponoszące ich zdrowotne konsekwencje w postaci uszczerbku na zdrowiu, niepełnosprawności, a które w związku z tym niezwłocznie potrzebują środków finansowych na leczenie, rehabilitację, zakup leków czy odpowiedniego sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego. Tym samym, brak kompleksowej regulacji prawnej dotyczącej działalności kancelarii odszkodowawczych w praktyce pozbawia odpowiedniej ochrony prawnej osoby korzystające z ich usług, tym bardziej, że interes ekonomiczny firm odszkodowawczych nie zawsze jest tożsamy z interesem ich klientów, a może być nawet z nim sprzeczny.

Warto zwrócić uwagę, że były już podejmowane próby uregulowania rynku usług świadczonych przez podmioty dochodzące roszczeń o zapłatę z tytułu odszkodowania ukierunkowane na polepszenie sytuacji w przedmiotowym obszarze. Senacki projekt ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wynikających z czynu niedozwolonego wprowadzał instrumenty prawne mające na celu ochronę osób korzystających z kancelarii odszkodowawczych, takich jak np.: ograniczenie wysokości wynagrodzenia za czynności związane z dochodzeniem roszczeń odszkodowawczych; wypłacanie odszkodowań bezpośrednio osobie poszkodowanej; zakaz pewnych form akwizycji oraz reklamy usług odszkodowawczych². Niemniej jednak, pomimo podjęcia pewnych działań legislacyjnych w tym zakresie i zaawansowanego etapu tych prac, rozwiązania prawne w proponowanym kształcie nie zostały wprowadzone w życie. Tym samym, problem pozostaje wciąż aktualny i nierozwiązany. Przy czym, warto nadmienić, że pojawiają

¹ Por. Ocena skutków regulacji projektu ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wynikających z czynu niedozwolonego, 29.10.2018 r., s.

1, <https://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/27EEE2D00A59527FC1258384003BC5C2/%24File/3136.pdf> (dostęp: 02.11.2022 r.).

² Por. uzasadnienie projektu ustawy o świadczeniu usług w zakresie dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wynikających z czynu niedozwolonego, Marszałek Senatu, 26.10.2018 r., druk nr 3136, s. 1,

<https://orka.sejm.gov.pl/Druki8ka.nsf/0/27EEE2D00A59527FC1258384003BC5C2/%24File/3136.pdf> (dostęp: 02.11.2022 r.).

się, w odpowiedzi na potrzeby obywateli, nowe inicjatywy zmierzające do uregulowania w określonym zakresie przedmiotowych kwestii, jak to ma miejsce w przypadku przedstawionego przez Naczelną Radę Adwokacką projektu ustawy o szczególnych zasadach prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu pomocy prawnej³.

Należy również zwrócić uwagę, że w szczególnie trudnej sytuacji mogą znaleźć się klienci tych firm odszkodowawczych, wobec których prowadzone jest postępowanie restrukturyzacyjne czy upadłościowe. Obywatele zwracający się do Rzecznika wyrażają obawę, że konsekwencją takiej sytuacji może być brak wypłat kwot uzyskanych na rzecz klientów tych firm, co tym samym może ich pozbawić środków na rehabilitację, leczenie, pomimo wypłacenia odszkodowania przez ubezpieczyciela (na konto firmy odszkodowawczej), co dodatkowo czyni pilną kwestię uregulowania omawianej materii.

Jak wynika z dostępnych informacji⁴, zasygnalizowany wyżej problem pozostaje w zainteresowaniu również Ministerstwa Sprawiedliwości, co przyjmuję z dużym zadowoleniem. W trosce o ochronę praw obywateli, jako organ stojący na straży konstytucyjnych praw i wolności obywatelskich, zwracam się z uprzejmą prośbą do Pana Ministra o informację, czy Ministerstwo Sprawiedliwości prowadzi prace nad projektem ustawy regulującym niniejszą problematykę, jeśli tak, to na jakim etapie są przedmiotowe prace i jaki zakres obejmują.

Wyrażam przekonanie, że należy niezwłocznie powrócić do prac legislacyjnych mających na celu kompleksowe uregulowanie działalności firm odszkodowawczych,

³ Zob. projekt ustawy o szczególnych zasadach prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu pomocy prawnej, Naczelna Rada Adwokacka, https://www.adwokatura.pl/admin/wgrane_pliki/file-15-zalacznik-do-uchwalyprojekt-ustawy-o-o-szczegolnych-zasadach-30082022-34853.pdf (dostęp: 02.11.2022 r.); uchwała NR 65/2022 Naczelnej Rady Adwokackiej z dnia 10 września 2022 r. w sprawie złożenia w interesie publicznym petycji dotyczącej inicjatywy ustawodawczej o szczególnych zasadach prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu pomocy prawnej, https://www.adwokatura.pl/admin/wgrane_pliki/file-uchwala-nra-nr-65-2022petycja-ws-inicjatywy-ustawodawczej-34838.pdf (dostęp: 02.11.2022 r.).

⁴ <https://www.money.pl/ubezpieczenia/resort-sprawiedliwosci-kreci-bat-na-kancelarie-odszkodowawcze-news-money-pl-6806658430192352a.html> (dostęp: 02.11.2022 r.).

które świadczą usługi w zakresie dochodzenia roszczeń od ubezpieczycieli na rzecz poszkodowanych, co pozwoli zabezpieczyć interesy i zwiększyć zakres ochrony osób korzystających z usług tych podmiotów.

Z wyrazami szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

1. Pan Poseł Marek Ast
Przewodniczący Komisji Sprawiedliwości i Praw Człowieka
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej
ePUAP
2. Pan Senator Aleksander Pociąg
Przewodniczący Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji
Senat Rzeczypospolitej Polskiej
ePUAP